

Sygn. akt II Ka 140/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dariusz Półtorak (spr.)
Sędziowie:	SSO Mirosław Onisko SSO Teresa Zawisłak
Protokolant:	st. sekr. sąd. Beata Defut-Kołodziejak

przy udziale Prokuratora Mirosława Michalskiego

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2017 r.

sprawy **R. B.**

oskarżonego z art. 177 § 2 kk i in.

na skutek apelacji, wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Sokołowie Podlaskim

z dnia 30 grudnia 2016 r. sygn. akt II K 257/16

I. wyrok zmienia w ten sposób, że na podstawie art. 47§3 kk zasądza od oskarżonego R. B. na rzecz pokrzywdzonego M. G. nawiązkę w wysokości 5.000 (pięć tysięcy) zł w związku ze skazaniem go za czyn z pkt II aktu oskarżenia;

II. w pozostałej zaskarżonej części wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa tytułem opłaty za II instancję 640 zł oraz obciąża go wydatkami postępowania odwoławczego w kwocie 20 zł.

Sygn. akt II Ka 140/17

UZASADNIENIE

R. B. został oskarżony o to, że:

I. w dniu 7 września 2015 roku na drodze krajowej (...) pomiędzy miejscowościami B. – W., gm. B., pow. (...), woj. (...) znajdując się pod wpływem środka odurzającego w postaci amfetaminy w stężeniu 89 ng/ml prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny samochód osobowy J. (...) nr rej. (...),

tj. o czyn z art. 178a§1 kk;

II. w dniu 7 września 2015 roku na drodze krajowej (...) pomiędzy miejscowościami B. – W., gm. B., pow. (...), woj. (...), kierując samochodem osobowym J. (...) nr rej. (...) umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w ten sposób, iż znajdując się pod wpływem środka odurzającego w postaci amfetaminy w stężeniu we krwi 89 ng/ml, spowodował nieumyślnie wypadek poprzez niedostosowanie prędkości kierowanego pojazdu do warunków drogowych i podczas wykonywania manewru wyprzedzania innego samochodu osobowego stracił panowanie nad kierowanym pojazdem, zjechał na lewą stronę drogi i uderzył w przydrożne drzewo, skutkiem czego pasażer tegoż pojazdu M. G. doznał obrażeń ciała w postaci: złamania trzony kości udowej w 1/3 dalszej, złamania głowy kości strzałkowej prawej, złamania podkrętarzowego kości udowej lewej, ran tłuczonych obu kolan, licznych otarć naskórka i ran w obrębie ud, urazu głowy ze stłuczeniem i obrzękiem mózgu, złamania z wgłobieniem kości ciemieniowej prawej, rany tłuczonej okolicy ciemieniowej prawej, urazu klatki piersiowej ze stłuczeniem płuc i odmą opłucnową prawostronną, złamania trzony mostka w 1/3 górnej, złamania żeber 1-7 po stronie prawej w odcinku tylnym, złamania trzonu obojczyka prawego, urazu kręgosłupa piersiowego ze złamaniem trzonu Th9, złamań wieloodłamowych kości łonowej prawej i gałęzi kości kulszowej prawej, złamania masy bocznej kości krzyżowej prawej, stłuczenia tętnicy udowej powierzchownej prawej z okluzją naczyń, skutkujących ciężkim uszczerbkiem na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu;

tj. o czyn z art. 177§2 kk w zw. z art. 178§1 kk.

Wyrokiem z dnia 30 grudnia 2016 roku Sąd Rejonowy w Sokołowie Podlaskim:

I. oskarżonego R. B. uznał za winnego dokonania czynu zarzucanego mu w pkt I, wyczerpującego dyspozycję art. 178a§w kk i za ten czyn na podstawie art. 178a§1 kk wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 42§2 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat;

III. na podstawie art. 43a§2 kk orzekł od oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 5 tysięcy złotych;

IV. oskarżonego R. B. uznał za winnego dokonania czynu zarzucanego mu w pkt II wyczerpującego dyspozycję art. 177§2 kk w zw. z art. 178§1 kk i ten czyn na podstawie art. 177§2 kk w zw. z art. 178§1 kk wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności;

V. na podstawie art. 42§3 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych;

VI. na podstawie art. 85§1 kk i art. 86§1 kk jednostkowe kary pozbawienia wolności połączył i orzekł wobec oskarżonego karę łączną w wymiarze 1 roku pozbawienia wolności;

VII. na podstawie art. 69§1 i 2 kk w zw. z art. 70§1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat;

VIII. na podstawie art. 90§2 kk jednostkowe środki karne połączył i orzekł wobec oskarżonego łączny środek karny w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych;

IX. na podstawie art. 71§1 kk orzekł wobec oskarżonego grzywnę w wysokości 200 stawek dziennych, ustalając na podstawie art. 33§3 kk wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 25 zł;

X. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 680 zł tytułem opłaty oraz obciążył go wydatkami postępowania w wysokości 134,61 zł, w pozostałym zakresie obciążając nimi Skarb Państwa.

Apelacje od tego wyroku wnieśli Prokurator Rejonowy w Sokołowie Podlaskim oraz obrońca oskarżonego.

Oskarżyciel publiczny zaskarżył wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego i wyrokowi temu zarzucił:

I. obrazę przepisu prawa materialnego art. 47§3 kk poprzez jego niezastosowanie, mimo obligatoryjnego wymogu orzeczenia nawiązki na rzecz pokrzywdzonego w wysokości co najmniej 10.000 zł w sytuacji skazania R. B. za przestępstwo z art. 177§2 kk w zw. z art. 178§1 kk popełnione pod wpływem środka odurzającego;

II. rażąco niewspółmierność kary łącznej wymierzonej oskarżonemu, polegającą na orzeczeniu kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania mimo, iż ocenia stopnia winy i stopnia społecznej szkodliwości czynu z pkt I, rodzaju i duży rozmiar ujemnych następstw przestępstwa – ciężki uszczerbek na zdrowiu człowieka, a nadto cele kary w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa oraz cele zapobiegawcze i wychowawcze, która ma ona osiągnąć w stosunku do skazanego wskazują, że kara pozbawienia wolności powinna być orzeczona w niższym wymiarze, ale jako bezwzględna w połączeniu z karą ograniczenia wolności.

Na podstawie art. 437§1 i §1 kpk wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

- orzeczenie na podstawie art. 47§3 kk nawiązki na rzecz pokrzywdzonego w wysokości 10.000 zł,
- wymierzenie za czyn I na podstawie art. 178a§1 kk w zw. z art. 34§1 i §1a pkt 4 kk kary 3 miesięcy ograniczenia wolności polegającej na potrąceniu 10% wynagrodzenia za pracę w stosunku miesięcznym na cel społeczny wskazany przez Sąd,
- wymierzenie za czyn II na podstawie art. 177§2 kk w zw. z art. 178§1 kk w zw. z art. 37b kk i art. 34§1 i §1a pkt 4 kk kary 3 miesięcy pozbawienia wolności i kary 1 roku ograniczenia wolności polegającej na potrąceniu 10% wynagrodzenia za pracę w stosunku miesięcznym na cel społeczny wskazany przez Sąd,
- na podstawie art. 85§1 kk i art. 86§1 kk orzeczenie kary łącznej 3 miesięcy pozbawienia wolności i 1 roku ograniczenia wolności polegającej na potrąceniu 10% wynagrodzenia za pracę w stosunku miesięcznym na cel społeczny wyznaczony przez Sąd,
- nie orzekanie kary grzywny,
- z pozostawieniem w mocy pozostałej części wyroku.

Apelacja obrońcy zaskarżała wyrok w całości co do obu zarzucanych czynów w pkt I i II aktu oskarżenia zarzucając:

I. w zakresie czynu z pkt I aktu oskarżenia:

1. obrazę prawa materialnego – art. 178a§1 kk w zw. z art. 1§1 kk przez przypisanie R. B. występku prowadzenia w ruchu lądowym pojazdu mechanicznego pod wpływem środka odurzającego w sytuacji, gdy ujawniona w organizmie amfetamina stanowi środek psychotropowy, a nie odurzający w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
2. obrazę prawa materialnego – art. 42§2 kk oraz art. 43a§2 kk przez zastosowanie wobec oskarżonego rygorów orzeczenia na czas nie krótszy niż 3 lata środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych oraz orzeczenia świadczenia pieniężnego w wysokości 5000 zł, przy braku przesłanki prowadzenia pojazdu mechanicznego pod wpływem środka odurzającego.

II. w zakresie czynu z pkt II aktu oskarżenia:

1. obrazę prawa materialnego – art. 178§1 kk w zw. z art. 1§1 kk przez przypisanie oskarżonemu R. B. kumulatywnej kwalifikacji prawnej, skutkującej surowszą odpowiedzialnością karną w przypadku prowadzenia w ruchu lądowym pojazdu mechanicznego pod wpływem środka odurzającego w sytuacji, gdy ujawniona w organizmie oskarżonego amfetamina stanowi środek psychotropowy, a nie odurzający w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,

2. obrazę prawa materialnego – art. 42§3 kk przez orzeczenie środka karnego dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych wobec zaistnienia przez oskarżonego skutku z art. 177§2 kk, przy braku przesłanki prowadzenia pojazdu mechanicznego pod wpływem środka odurzającego,

alternatywnie zaś, z ostrożności procesowej

III. rażąco niewspółmierność zastosowanego wobec R. B. środka karnego dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na podstawie art. 42§3 kk w sytuacji, gdy zachodzi wyjątkowy wypadek uzasadniający odstępianie od takiego rygoru, uzasadniony szczególnymi okolicznościami, takimi jak młody wiek i związany z tym brak doświadczenia życiowego oskarżonego, dotychczasowa niekaralność za przestępstwo i wykroczenia, bardzo dobra opinia środowiskowa, ustabilizowany tryb życia, wzorowa postawa po popełnieniu czynu zabronionego, doznanie przez oskarżonego w wypadku poważnych obrażeń ciała i brak pretensji ze strony pokrzywdzonego oraz fakt użycia środka psychotropowego, niebędącego środkiem odurzającym w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Podnosząc te zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie R. B. od popełnienia czynu z pkt I, wyeliminowanie w zakresie czynu z pkt II kumulatywnej kwalifikacji prawnej z art. 178§1 kk /przy odpowiedniej korekcie opisu czynu/, a także uchylene orzeczonego środka karnego dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i świadczenia pieniężnego w kwocie 5000 zł, alternatywnie zaś o zmianę orzeczenia o karze w przedmiocie środka karnego przez zastąpienie dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych zakazem terminowym, nie przekraczającym 5 lat.

Sąd Okręgowy w Siedlcach zważył co następuje:

Spośród wniesionych apelacji jedynie środek odwoławczy autorstwa prokuratora publicznego zasługuje na uwzględnienie i to w ograniczonym zakresie, a mianowicie w części, w której zarzuca on obrazę prawa materialnego, tj. art. 47§3 kk.

Przywołany przepis, w brzmieniu obowiązującym od 18 maja 2015 roku stanowi, iż m.in. w razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 177 kk, jeżeli sprawca był pod wpływem środka odurzającego sąd orzeka nawiązkę w wysokości co najmniej 10.000 zł na rzecz pokrzywdzonego. Jak wynika z prawidłowych ustaleń Sądu I instancji, w czasie popełnienia czynu z art. 177§2 kk R. B. znajdował się pod wpływem środka odurzającego w postaci amfetaminy (kwestia ta będzie szerzej poruszana w dalszej części uzasadnienia poświęconej apelacji obrońcy), co obligowało Sąd I instancji do orzeczenia stosowanej nawiązki - na co w sposób niebudzący wątpliwości wskazuje cytowany przepis operujący sformułowaniem „sąd orzeka”. Jedynym odstępstwem od tej zasady, co do wysokości nawiązki mogą być okoliczności, o których mowa w §4 art. 47 kk.

I tak, zdaniem Sądu Okręgowego, nie można w odniesieniu do oskarżonego mówić o szczególnie uzasadnionych okolicznościach z uwagi na które wymierzenie nawiązki powodowałoby dla niego uszczerbek dla niezbędnego utrzymania jego samego i jego rodziny. R. B. jest kawalerem, młodą osobą, która nie posiada na swoim utrzymaniu innych osób, a ze stałego zatrudnienia otrzymuje regularne wynagrodzenie. Ten status materialny nie uprawnia do wniosku, aby nawiązka w ustalonej przez Sąd Okręgowy wysokości, mogła zdestabilizować i to w istotny sposób sytuację materialną oskarżonego, czy też jego rodziny.

W przekonaniu Sądu Okręgowego, zaistniały natomiast podstawy do uznania, iż w przedmiotowej sprawie zrealizowała się druga z wymienionych w art. 47§4 kk hipotetycznych sytuacji, a mianowicie, iż pomiędzy oskarżonym a pokrzywdzonym doszło do pojednania. Świadczy o tym nie tylko stanowisko prezentowane przez M. G. w trakcie całego postępowania (nie występował on w charakterze oskarżyciela posiłkowego, nie występował z żądaniem naprawienia szkody, czy zasądzenia zadośćuczynienia), ale również treść jego zeznań na rozprawie. Składając zeznania świadek stwierdził bowiem, że „zarówno po wypadku, jak i teraz nadal mam dobre relacje z oskarżonym. Nie mam do niego pretensji. Nie chciałbym, aby został surowo ukarany.” Wprawdzie cytowana wypowiedź nie zawiera w swojej

treści sformułowania „pojednanie”, jednakże jej sens i wynikający z niej stosunek pokrzywdzonego do oskarżonego tak musi być odebrany. W potocznym rozumieniu bowiem słowo „pojednanie” znaczy nic innego jak pogodzenie się, wybaczenie sobie wzajemnych krzywd i nie może być wątpliwości, iż decydujące w tej mierze jest stanowisko pokrzywdzonego, który – w osobie M. G. – wyraźnie się zadeklarował. Nie bez znaczenia być może dla stanowiska prezentowanego przez pokrzywdzonego miał również fakt, iż bezpośrednio przed wypadkiem drogowym wspólnie z oskarżonym zażywał on amfetaminę i decydując się na jazdę z R. B. zdawał sobie sprawę z tego, że znajduje się on pod wpływem środka odurzającego.

Przytoczone wyżej względy dały podstawę Sądowi Okręgowemu do obniżenia ustawowej granicy nawiązki i orzeczenie jej w wysokości 5000 zł. Tego rodzaju rozstrzygnięcie w żaden oczywiście sposób nie ogranicza uprawnień pokrzywdzonego do dochodzenia swoich roszczeń w postępowaniu cywilnym.

Sąd Okręgowy nie znalazł natomiast podstaw do uwzględnienia apelacji prokuratora w pozostałym zakresie, w szczególności poprzez orzeczenie w trybie art. 37b kk, kary bezwzględnej pozbawienia wolności połączonej z karą ograniczenia wolności. W tej kwestii Sąd Odwoławczy w zupełności aprobuje stanowisko sądu meriti o niecelowości umieszczenia oskarżonego w zakładzie karnym. Dotychczasowa linia życiowa oskarżonego – osoby dotychczas niekarnej, prowadzącej ustabilizowany tryb życia, posiadającej stałe zatrudnienie i cieszącej się bardzo dobrą opinią w miejscu zamieszkania (vide kwestionariusz wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez kuratora sądowego) uprawniała Sąd Rejonowy do wyciągnięcia pozytywnej prognozy co do osoby R. B., w szczególności do uzasadnionego w/w przesłankami przekonania, iż oskarżony w przyszłości nie popełni przestępstwa. W tej sytuacji, orzekanie wnioskowanej przez prokuratora krótkoterminowej bezwzględnej kary pozbawienia wolności uznać należało za niecelowe i sprzeczne z indywidualnymi celami kary jakie ma ona osiągnąć wobec sprawcy. Orzeczonej przez Sąd I instancji maksymalny 3-letni okres warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności będzie wystarczającym do zweryfikowania pozytywnej prognozy, co do osoby oskarżonego, a aspekt finansowej dolegliwości wnioskowanej przez prokuratora kary ograniczenia wolności w zupełności zrealizuje orzeczona w zaskarżonym wyroku kara grzywny.

Na uwzględnienie nie zasługiwała natomiast apelacja wniesiona przez obrońcę oskarżonego.

Wprawdzie na wstępie apelacji znajduje się stwierdzenie o zaskarżeniu wyroku „w całości”, niemniej treść postawionych zarzutów oraz uzasadnienie środka odwoławczego wskazują, iż nie taka była intencja obrońcy. W uzasadnieniu apelacji jej autor stwierdza bowiem, że prawidłowymi są ustalenia sądu meriti „w zakresie błędów technicznych popełnionych w kierowaniu samochodem osobowym, jakich dopuścił się oskarżony R. B., zaistniałych skutków w postaci poważnych obrażeń ciała pokrzywdzonego M. G.... oraz fakt wcześniejszego użycia amfetaminy przez kierowcę i pasażera”. Dlatego w sytuacji, gdy wymienione okoliczności nie są kwestionowane przez skarżącego, Sąd Okręgowy nie będzie się do nich odnosił w treści niniejszego uzasadnienia. Rzeczywista kwestia, która w pierwszym rzędzie podnoszona jest w apelacji dotyczy natomiast zagadnienia czy kierowanie przez oskarżonego pojazdem mechanicznym po zażyciu amfetaminy, której stężenie we krwi wynosiło 89 ng/ml powinno być uznane za stan pod wpływem środka odurzającego w rozumieniu art. 178a§1 kk. Przy czym, w ocenie Sądu okręgowego, tak określony zarzut winien być sformułowany nie jako obraza prawa materialnego, ale błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który mógł mieć wpływ na treść tego orzeczenia (art. 438 pkt 3 kpk), poprzez bezpodstawne uznanie, że oskarżony zrealizował wszystkie znamiona przypisanych mu czynów kwalifikowanych z art. 178a§1 kk oraz art. 177§2 kk w zw. z art. 178§1 kk.

Na wstępie zaznaczyć należy, iż rozważaną kwestię zauważa Sąd I instancji, który w uzasadnieniu wyroku – ustosunkowując się do treści końcowego wystąpienia obrońcy – dokonał analizy pojęcia środka odurzającego w rozumieniu art. 178a§1 kk i art. 178§1 kk z odwołaniem się do stosownego orzecznictwa Sądu Najwyższego i stanowisko to Sąd Odwoławczy w zupełności aprobuje.

Odnosząc się do zarzutów obrony zgodzić się należy ze stanowiskiem, że stosownie do uregulowań zawartych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. (tekst jednolity Dz.U.2016, poz. 224) amfetamina nie jest uznawana za środek odurzający,

ponieważ nie jest wymieniona w załączniku nr 1 wydanym na podstawie art. 4 ust. 26. Amfetamina natomiast zaliczona została do substancji psychotropowych i wymieniona w załączniku nr 2 do ustawy. Okoliczność ta jednak w żadnym razie nie przesądza, że tożsamą terminologię w odniesieniu do amfetaminy należy przenosić w sferę prawa karnego, w szczególności w odniesieniu do pojęcia „środka odurzającego”, jako znamienia przestępstw z art. 178a§1 kk i art. 178§1 kk.

Z faktu, że jedna ustawa definiuje jakieś pojęcie wcale nie wynika, że definicja ta ma mieć zastosowanie do wszystkich takich terminów używanych w całym ustawodawstwie. Definicję legalną zawartą w innej ustawie należy uwzględnić tylko wówczas, gdy ma ona podstawowe znaczenie dla danej dziedziny. Takiego znaczenia ochrony bezpieczeństwa ruchu nie ma ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii, której głównym celem jest zwalczanie i zapobieganie narkomanii, dlatego definicja środka odurzającego została sformułowana w tej ustawie jedynie na jej użytek. Załącznik nr 1 wylicza bowiem jako środki odurzające te substancje, które są potencjalnie najszybsze do uzależnienia i przydatne do nadużywania. Natomiast bezpieczeństwo ruchu wymaga wyeliminowania z ruchu każdego, którego czynności psychomotoryczne są zakłócone, niezależnie od przyczyny i rodzaju zażytej substancji. Wprawdzie ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii wyłączyła z zakresu pojęcia środka odurzającego substancje psychotropowe, do których zaliczana jest amfetamina, to jednak nie budzi wątpliwości, że ich spożycie (zwłaszcza przy przekroczeniu określonej dawki) wpływa negatywnie na psychomotoryczną sprawność kierowcy.

Jako argument za prezentowanym stanowiskiem można przywołać i tę okoliczność, że w wykazie środków odurzających wymienionych w załączniku do ustawy o zwalczaniu narkomanii pominięte zostały inne – poza psychotropowymi – substancje, które oddziałują ujemnie na ośrodkowy układ nerwowy powodując zakłócenie czynności psychomotorycznych np. kleje, rozpuszczalniki, acetany, czy też środki farmakologiczne wpływające negatywnie na koncentrację uwagi, czas reakcji, koordynację ruchów. Akceptacja stanowiska autora apelacji poprzez wyłączenie z zakresu pojęcia środka odurzającego (w rozumieniu art. 178 i 178a kpk) substancji psychotropowych, jak i środków zastępczych i niektórych leków pozostawiałoby w sprzeczności z celem wprowadzenia tego pojęcia do ustawodawstwa karnego i nie zapewniałoby realizacji jego funkcji ochronnych zamierzających do eliminacji z ruchu drogowego kierowców pojazdów, którzy ze względu na swój stan psychofizyczny niosą zagrożenie innym uczestnikom tego ruchu.

Przedstawiona wyżej argumentacja legła u podstaw uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 15 lutego 1973 r., VI KZP 78/72 (OSNKW 1973, nr 5, poz. 57), w której stwierdzono, iż środkami odurzającymi są także inne środki, które wywołują stan odurzenia i mogą spowodować ujemne skutki dla fizycznego lub psychicznego zdrowia ludzkiego. Kontynuacją poglądu zaprezentowanego w przywołanej uchwale były judykaty przytoczone w uzasadnieniu wyroku Sądu I instancji, w szczególności w uchwale z 27 lutego 2007 roku I KZP 36/06, która spotkała się z akceptacją doktryny i zdecydowanej większości komentatorów.

Po pozytywnym rozstrzygnięciu kwestii czy amfetamina winna być traktowana jako środek odurzający w rozumieniu art. 178 i 178a kk do odpowiedzi pozostało pytanie, czy po zażyciu tej substancji, R. B. kierując pojazdem w chwili zaistnienia wypadku drogowego znajdował się pod wpływem tego środka odurzającego. W aktualnym stanie prawnym brak jest zdefiniowania takich pojęć jak stan „pod wpływem środka odurzającego” oraz stan „po użyciu środka podobnie działającego do alkoholu”, którym posługuje się art. 87§1 kw. Dlatego Sąd rozpoznający sprawę o przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji popełnione pod wpływem środka odurzającego, a więc także o przestępstwo z art. 178a§1 kk, każdorazowo musi ustalić, czy środek ten miał realny wpływ na sprawność psychomotoryczną kierującego pojazdem w stopniu podobnym, jak w sytuacji znajdowania się pod wpływem alkoholu (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 grudnia 2014r., II K 219/14, LEX nr 1567466) oraz z 4 października 2013 r. IV KK 136/17, OSP 2014/5).

Analiza akt niniejszej sprawy pozwala uznać, iż wskazanym wyżej wymogom uczynił zadość Sąd I instancji. Jeszcze w trakcie postępowania przygotowawczego wywołana została opinia biegłych z Instytutu Ekspertyz Sądowych w K., w trakcie której badaniom została poddana krew pobrana od R. B. bezpośrednio po wypadku drogowym. W wyniku tych badań stwierdzono we krwi obecność amfetaminy w stężeniu 89 ng/ml, które mieści się w zakresie typowych stężeń

tego związku (50-200ng/ml) dla przypadków przyjmowania go w celach odurzenia się, a więc w stężeniu wpływającym na organizm ludzki i upośledzającym sprawność psychomotoryczną. Zgodnie z aktualnym stanem wiedzy i w oparciu o badania epidemiologiczne amfetaminy zostały zaliczone do grupy związków tzw. „wysokiego ryzyka”. Oznacza to, że wywołują one zaburzenia psychomotoryczne skutkujące wzrostem ryzyka doznania ciężkich obrażeń ciała lub poniesienie śmierci porównywalne do tego, które występuje podczas prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu etylowego w zakresie stężenia 0,8-1,2 ‰.

Biorąc pod uwagę przytoczone wyżej wnioski opinii, za całkowicie uprawnione ocenić należy ustalenie Sądu meriti, iż R. B. w chwili spowodowania wypadku drogowego znajdował się pod wpływem środka odurzającego, co uzasadnia kwalifikację czynu zarzucanego mu w pkt I-ym jako występku z art. 178a§1 kk, natomiast z pkt II-go jako przestępstwa kwalifikowanego z art. 177§2 kk w zw. z art. 178§1 kk.

Przy uznaniu za prawidłowe ustalenia Sądu I instancji co do znajdowania się oskarżonego pod wpływem środka odurzającego, rację bytu straciły zarzuty z pkt I.2. i z pkt II.2. dotyczące obrazy prawa materialnego, tj. art. 42§2 kk, 43a§2 kk, 42§3 kk, które obligują sąd do orzeczenia zakazu prowadzenia pojazdów oraz świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w razie ustalenia, iż sprawca występku z art. 177§2 kk lub innego popełnionego przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, znajdował się pod wpływem środka odurzającego.

Sąd Okręgowy nie uznał za zasadny ostatni, zawarty w pkt III-im apelacji obrońcy zarzut podnoszący rażąco niewspółmierność kary poprzez orzeczenie wobec R. B. dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Art. 42§3 kk jako zasadę, regułę przewiduje orzekanie tego rodzaju środka karnego w razie popełnienia przestępstwa określonego w art. 177§2 kk jeżeli jego sprawca był pod wpływem środka odurzającego, a taką właśnie sytuację mamy w odniesieniu do R. B.. Wprawdzie ustawodawca daje możliwość odstąpienia od tego elementu sankcji, ale jedynie w „wyjątkowym wypadku, uzasadnionym szczególnymi okolicznościami”. Nie można jednak zgodzić się ze stanowiskiem obrońcy, iż wskazane w treści apelacji takie okoliczności jak: młody wiek i związany z tym brak doświadczenia życiowego, dotychczasowa niekaralność, ustabilizowany tryb życia, wzorowa postawa po popełnieniu przestępstwa, dobra opinia środowiskowa, doznanie przez samego oskarżonego obrażeń w wypadku drogowym pozwalają uznać, że wyczerpana została dyspozycja omawianego przepisu, uprawniająca do odstąpienia od orzekania dożywotniego zakazu prowadzenia pojazdów. Niewątpliwie wymienione wyżej okoliczności mogą być uznane za istotnie wpływające na łagodniejszy wymiar kary i tak zostały one potraktowane przez Sąd I instancji, co przejawiało się w samym wymiarze zasadniczej sankcji jaką jest kara pozbawienia wolności, a także w jej warunkowym zawieszeniu wykonania. Podobnie, jak i pojednanie się z pokrzywdzonym, które dało Sądowi Okręgowemu podstawę do orzeczenia nawiązki poniżej ustawowego progu. Nie można jednak mówić o jakiejś szczególności, wyjątkowości osoby oskarżonego, czy też sytuacji w jakiej się znajduje, skoro przywołane przez obrońcę cechy (niekaralność, dobra opinia, stała praca) dotyczą zdecydowanej większości członków społeczeństwa. Podstawę do odstąpienia od dożywotniego zakazu dawałoby uznanie, że takie orzeczenie pociągnie dla sprawcy bardzo dotkliwe skutki, nieporównanie bardziej odczuwalne niż dla standardowej osoby. Należy również pamiętać, iż takie orzeczenie nie ma „bezwzględny” charakter uniemożliwiający w ogóle uzyskania uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi. Art. 84§2a kk pozwala uznać za wykonany środek karny orzeczone dożywotnio, jeżeli skazany przestrzegał porządku prawnego i nie zachodzi obawa ponownego popełnienia przestępstwa podobnego do tego, za które orzeczono środek karny, który wykonywany był przez okres przynajmniej 15 lat. Upływ tego czasu pozwoli nabyć oskarżonemu doświadczenia życiowego niezbędnego przy prowadzeniu pojazdów mechanicznych, o którego braku wspomina chociażby autor apelacji oraz większej roztropności i zdolności przewidywania, której pozbawiony był doprowadzając, wskutek brawurowej jazdy, do wypadku drogowego, który jedynie szczęśliwym zbiegiem okoliczności nie skończył się bardziej tragicznie dla jego samego i pokrzywdzonego.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 437§1 kpk, art. 636§1 kpk, art. 8 ustawy z 23 czerwca 1973 r. (tekst jedn. Dz.U. z 1983r., Nr 49, poz. 223 z późn. zm.), orzekł jak w wyroku.